

ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΥΡΙΑΖΗ | PELAGIA KYRIAZI

ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΥΡΙΑΖΗ | PELAGIA KYRIAZI

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΟΙΚΕΙΟ
THE DREAM AND THE FAMILIAR

CULTURAL FOUNDATION OF THE NATIONAL BANK OF GREECE
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

MAY 14 ΜΑΪΟΥ – JUNE 29 ΙΟΥΝΙΟΥ 2013

μαῦρο πάνω στήν ἄσπρη ἔμπαθῆ ἀλληγορία

ΚΙΚΗ ΔΗΜΟΥΛΑ, «Ρίψασπις»¹

Στήν ομάδα ἔργων (μεγάλων σχεδίων) μέ τόν γενικό τίτλο «Ἐγκαταλελειμμένοι κώδικες» καί μέ ἀφετηρία δημιουργίας τò 1990 ἀναγνωρίζονται ὀρισμένες βασικές σταθερές τῆς ὅλης προβληματικῆς καί τῆς καλλιτεχνικῆς προσωπικότητας τῆς Πελαγίας Κυριαζῆ.

Στήν εἰκαστική τῆς διαδρομῆ κεντρική θέση κατέχει τò σχέδιο μέ τήν ιδιοσυγκρασιακή γλώσσα του, στίς ποικίλες ἐκφάνσεις καί λειτουργίες του: εἶτε ὡς πρωτογενῆς, ἄμεση καταγραφή ἑνὸς αἰσθητήριου ἐρεθίσματος, μιᾶς ἔμπνευσης ἢ μιᾶς ιδέας, εἶτε ὡς μεταβατικό-προπαρασκευαστικό στάδιο κατὰ τὴν ἐπεξεργασία καί μορφοπλασία ἑνὸς ἔργου, εἶτε ὡς τελικό ἔργο, συχνὰ μεγάλων διαστάσεων. Γιὰ τὴν Κυριαζῆ τò σχέδιο εἶναι φορέας καί ἐκφραστῆς ἀναζητήσεων σὲ νοηματικό, μορφικό καί καθαρὰ τεχνικό ἐπίπεδο. Ἐδῶ καί χρόνια ἢ καλλιτέχνις πειραματίζεται γόνιμα –σὲ αὐτόνομη βάση ἀλλὰ καί συνδυαστικά– μέ παραδοσιακά, καί ὄχι μόνο, ὑλικά μέσα καθὼς καί μέ τὴν τεχνολογία. Διερευνᾷ καί ἀξιοποιεῖ τίς δυνατότητες, τίς ἰδιαιτερότητες τῶν διαφόρων μέσων καί τὴ σωματικότητα τῶν ὑλικῶν στὸ πλαίσιο τῆς ἀναπαραστατικῆς διαδικασίας, στήν πορεία γένεσης τῆς εἰκόνας, καί γιὰ νὰ πετύχει ποιότητες, ὑφές, γραφές μέ τò ὀπτικό, ζωγραφικό καί ἐννοιολογικό τους ἀντίκρισμα. Οἱ διαστρωματώσεις, ὅπως καί ἡ συνέργεια χρωστικῆς ὕλης καί ὑποστρώματος, εἶναι θεμελιακὴ συνιστώσα τῆς τέχνης τῆς.

Τὴν ἀπασχολοῦν σταθερά, ἐξᾴλλου, οἱ ὅροι ὀπτικῆς ἀντίληψης, πρόσληψης τῶν ἔργων, ὅπως αὐτοὶ διαμορφώνονται ἀφενὸς ἀπὸ τò ἴδιο τò ἔργο (μορφολογία, ὑλικότητα, διαστάσεις) ἀλλὰ καί ἀπὸ ἐξωγενεῖς συνθήκες, π.χ. ἀπὸ τίς γωνίες θέασης καί τὴν ὅλη σχέση τοῦ θεατῆ μέ αὐτό. Θὰ πρέπει ἐδῶ νὰ ἐπισημανθεῖ ἡ κομβικὴ σημασία τοῦ μεγάλου μεγέθους. Μὲ ἀφορμὴ δύο μεγάλα ἔργα ποὺ τò ἓνα τους μάλιστα δημιουργεῖ γωνία (βλ. εἰκ. 3) ἡ ζωγράφος ἔχει γράψει στίς σημειώσεις τῆς: «Νὰ μπορεῖ ὁ θεατῆς νὰ περπατήσει γύρω τους, νὰ ἀναπνέουν μέσα στήν ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ χώρου. Ὁ θεατῆς νὰ ἔχει τὴ φυσικὴ αἴσθηση, ὅπως ὅταν βλέπεις τοιχογραφίες». Πρόκειται γιὰ τò κορυφαῖο ἔργο τῆς ομάδας αὐτῶν τῶν σχεδίων, ποὺ ἀκροβατοῦν ἀνάμεσα στήν ἀφαίρεση καί τὴν παραστατικότητα, δουλεμένα μέ μιὰ ἔντονα χειρονομιακῆ, ρευστὴ γραφὴ καί μέ καθοριστικὴ τὴ διαλεκτικὴ φωτὸς-σκότους γιὰ τὴ δόμηση τῆς εἰκόνας, τὴν ἄρθρωση τοῦ χώρου ἀλλὰ καί τὴ νοηματοδότηση τῶν ἔργων.

Παράξενοι, έξωπραγματικοί κόσμοι-χώροι, όπου έχουν παρεισφρήσει μορφές και αρχιτεκτονικές φόρμες από τα κοιτάσματα της πολιτισμικής μνήμης. Αυτοί οι χώροι, αυτές οι εικόνες με τὰ έντονα τονικά κοντράστα, με την κινητικότητα τους και τον πυρετικό ρυθμό, με την πολύπλοκη γεωμετρία, τις χωρικές ασυνέχειες και τον κατακερματισμό, που παρασύρουν τὸ βλέμμα τοῦ θεατῆ σὲ λαβυρινθώδεις καὶ ἀδιέξοδες περιπλανήσεις, ἀνακαλοῦν στὴ μνήμη τὸν Giovanni Battista Piranesi, τὸν κορυφαῖο Ἰταλὸ χαρακτῆ τοῦ 18ου αἰώνα μετὰ τὴν μεγαλειώδη ὄραματικὴ φαντασία. Ἡ Κυριαζὴ μοιάζει νὰ ἔχει ὡς πόλο ἀναφορᾶς κυρίως τὶς «Φυλακές» του (“Carceri d’Invenzione”), αὐτοὺς τοὺς μυστηριώδεις χώρους μετὰ τὸ δραματικὸ chiaroscuro, τὴν παραισθητικὴ ἀρχιτεκτονικὴ σκηνοθεσία, τὶς πολλαπλὲς χειραγωγήσεις καὶ χρήσεις τῆς προοπτικῆς, τὰ baroque ψευδαισθησιακὰ ἐφέ, τὶς ἀμφισημίες καὶ τὶς ὀπτικὲς παγίδες ποὺ ἀποτελοῦν δυνατὲς προκλήσεις γιὰ τὴ φαντασία ἀλλὰ καὶ τὴ νόηση καὶ «ἐμπλέκουν τὸ θεατῆ μέσα στὴν ἴδια τὴ δημιουργικὴ διαδικασία».² Ἀναμφίβολα, γιὰ τὴν Κυριαζὴ τὸ μεγάλο δίδαγμα ἀπὸ τὸν Piranesi εἶναι ἡ ὀπτικὴ δραστικότητα, ἡ μορφικὴ ἐκφραστικότητα φωτεινοῦ-σκοτεινοῦ, ἄσπρου-μαύρου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐνδιάμεσων τόνων, τῶν ὑπόκωφων λάμπσεων γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς ποιητικῆς τοῦ χώρου μετὰ μεταφυσικὲς συνδηλώσεις.

Τὰ σχέδια τῆς καλλιτέχνης, ποὺ κρατοῦν ὅλες τὶς δυνατότητες, τὰ ἐνδεχόμενα καὶ

3

τοὺς ἐπαναπροσδιορισμοὺς ἀνοιχτά, οἱ ρευστοὶ αὐτοὶ κόσμοι χωρὶς ὄρια καὶ περιχαρακώσεις, μὲ τὸ δυναμισμὸ τοῦ διαφορούμενου καὶ τοῦ non-finito, μὲ τὰ διάσπαρτα ἐνεργειακὰ πεδία ὅπου στροβιλίζονται καὶ τὰ γυμνὰ ἀνθρώπινα σώματα, γίνονται θά 'λεγεσ μιὰ μεταφορὰ τῆς ἴδιας τῆς περιπέτειας τῆς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας στὸν θερμὸ πυρήνα τῆς, τῆς ἴδιας τῆς δημιουργικῆς διαδικασίας μὲ τὶς μεταμορφώσεις καὶ τὶς ἀναμορφώσεις στὴν ἀέναη ἀναζήτηση τῆς φόρμας καὶ τῆς μορφῆς.

Τίποτα τὸ στατικό, τὸ ὀριστικό, τὸ εὐανάγνωστο. Ἡ Κυριαζῆ ἀγαπᾷ αὐτὸ ποὺ δυνητικὰ συνεχίζεται, τὴ μεταβατικὴ κατάσταση, τὴν αἴωρηση (κυριολεκτικὰ ἀλλὰ καὶ μὲ συμβολικὴ σήμανση), τὸ πέρασμα ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ στὸ ἐξωτερικὸ, τὴ διαδρομὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν μέσα στὸν ἔξω χῶρο. Γοητεύεται, ἐξάλλου, ἀπὸ τὸ ἀποσπασματικό, ἀπὸ τὸ ἐρμητικό, τὸ οἰκεῖο ποὺ γίνεται αἰνιγματικό καὶ ἀέναα διαφεῦγον, ἀπὸ τὴν ἀμφισημία, ἀπὸ τὸν ἀποκαλυπτικό καὶ κρυπτικό ταυτόχρονα λόγο τῆς τέχνης. «Τὰ ἐρείπια μοῦ μιλᾶνε γιὰ κώδικες οἰκεῖους ποὺ δὲν μπορῶ νὰ ἀποκρυπτογραφήσω», γράφει κάπου, καὶ ἀλλοῦ μιλᾷ γιὰ «ἕναν μουσικὸ χῶρο μὲ τοιχογραφίες, κάτι σημαίνουν ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ τὶς ἐρμηνεύσω. Εἶναι ἐρμητικὲς καὶ ἅμα τὶς ἐρμηνεύσω δὲν θὰ ἔχουν πιὰ σημασία γιὰ μένα». Τὰ ἔργα τῆς αὐτὰ εἶναι, θά 'λεγεσ, ὀθόνες «ἔτοιμες» νὰ δεχτοῦν πάνω τους τὶς προβολὲς τῶν ὅποιων ἐρμηνειῶν καὶ ἀναγνώσεων ἀπὸ μέρος τοῦ θεατῆ. Ὅπως τὸ ἀνοιχτό, ἄγραφο βιβλίο στὸ τέλος τῆς «διαδρομῆς» τοῦ ἔργου ποὺ ὀλοκληρῶνει τοὺς «ἐγκαταλελειμμένους κώδικες» (εἰκ. 3).

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΚΟΥΡΙΑ
Ἱστορικὸς τῆς τέχνης

¹ Τὸ ποίημα τῆς Κικῆς Δημουλᾶ *Πίψασπις* μὲ εἰκονογράφηση τῆς Πελαγίας Κυριαζῆ συμπεριλήφθηκε στὸ βιβλίο μὲ τίτλο *Παρά Δημόν Ὀνείρων* τῶν ἐκδόσεων Καστανιώτη, τὸ 1991. ² Βλ. John Wilton-Ely, *The Mind and Art of Giovanni Bottista Piranesi*, London 1988, σ. 85-90.

black on the white impassioned allegory

KIKI DIMOULA, Ripsaspis¹

The series of large drawings under the title “Abandoned Codes”, which was started in 1990, demonstrates some constant elements in the overall approach and artistic personality of Pelagia Kyriazi.

At the core of her artistic career is her drawing with its idiosyncratic idiom, in its various guises and functions: as a primary, direct record of a sensory stimulus, as an intermediate/preparatory stage in the creation of a composition or as a final work, often on a large scale. To Kyriazi the drawing carries and conveys her quests on a conceptual, formal and purely technical level. For many years the artist has been successfully experimenting, both autonomously or in combinations, with many different materials, traditional or other, as well as with technology. In the course of the representational process and the emergence of the image, she explores and exploits the peculiarities and the potential of her various media and the physicality of materials to achieve different qualities and textures and their respective visual, painterly and conceptual effect. Layering and the synergy between pigment and substratum are key factors in her art.

Moreover, she is constantly concerned about the terms of her works’ visual perception as they are shaped by the work itself (morphology, materiality, dimensions) or by extraneous conditions such as the angle of viewing or the overall relation between viewer and work. We must note here the key importance of size. Talking about two large works, one of which creates an angle, (see fig. 3) the painter writes in her notes: “The viewer must be able to walk around them, they must have room to breathe in the architecture of the venue. The viewer must get a natural impression, as when looking at murals”. This is the top work in this series of drawings that hover between abstraction and representation, processed in a gestural, fluid style and with the interaction of light and shade as a decisive element in structuring the image and the space and in giving meaning to the works.

Weird, unreal worlds/spaces infiltrated by figures and architectural forms from the depths of cultural memory. These spaces, these images with the strong tonal contrasts, their mobility and frenetic pace, the complex geometry, the spatial discontinuities and the fragmentation that draw the viewer’s gaze into labyrinthine, inconclusive wanderings bring to

mind Giovanni Battista Piranesi, the celebrated 18th-century Italian engraver and his majestic visionary imagination. Kyriazi seems to reference above all Piranesi's Prisons "Carceri d'Invenzione" — those mysterious spaces with the dramatic chiaroscuro, the illusionary architectural layout, the many uses and manipulations of perspective, the baroque illusory effects, the ambiguities and visual traps which challenge the mind and the imagination and "irrevocably involve the viewer in the creative process".² What Kyriazi learns from Piranesi is undoubtedly the visual power, the expressiveness of bright/dark, black/white but also of the tones in-between, the subtle gleams which create a poetics of space with metaphysical connotations.

The artist's drawings keep all possibilities and eventualities open. Her fluid worlds without boundaries and delineations, full of the dynamism of the ambiguous and the non-finito, in whose scattered energy fields the nude human bodies dance, seem to become a metaphor for the very adventure of artistic creation, for the transformations and reformations of the creative process in its unending quest for forms and figures.

There is nothing static, final or readily accessible. Kyriazi loves what has the potential for continuing, the hovering (literal as well as symbolic), the passage from the inside to the outside, man's course from the interior to the exterior. She is fascinated by the fragmental, the hermetic, the familiar that turns enigmatic and forever elusive; by ambiguity and an artistic language at once revelatory and cryptic. "Ruins talk to me about familiar codes I cannot break", she writes somewhere, and elsewhere she speaks of "a mystical space with murals which mean something but I cannot interpret them; they are hermetic, and once I have read them they will mean nothing to me any longer". These works are like screens "ready" to receive any projections and readings on the part of the viewer—just like the open book with the blank pages at the end of the "course" of the work which completes the "abandoned codes" (fig. 3).

APHRODITE KOURIA
Art historian

Translated by Tony Moser

¹ The poem by Kiki Dimoula, with illustration by Pelagia Kyriazi, was included in the poetry volume *Παρά Δημόιον Όνειρων*, Athens: Kastaniotis 1991. ² See John Wilton-Ely, *The Mind and Art of Giovanni Battista Piranesi*, London 1988, pp. 85-90.

4

5

Ώσπου νὰ μᾶς ζυπνήσουν ἀνθρώπινες φωνές

Τὸ πρόσφατο ἔργο τῆς Πελαγίας Κυριαζῆ, μιὰ ἐν ἐξελίξει ὑποβλητικὴ σειρὰ χρωματιστῶν παστέλ, τὴν ὁποία ξεκίνησε τὸ 2003 μὲ τὸν τίτλο «Παράδοξες ἱστορίες», ἐξακολουθεῖ νὰ ψηλαφεῖ τὴν ἀνθρώπινη ὑπόσταση, τὶς ἐπιθυμίες καὶ τὶς ἀγωνίες, τὶς προσδοκίες καὶ τοὺς φόβους, τὶς σύνθετες σχέσεις ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων μεταξὺ τοῦ ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων. Τὰ θέματα τῆς Κυριαζῆ εἶναι, ὡς συνήθως, ὑπαρξιακά, καταδυναστευμένα ἀπὸ τὴ μοίρα, τὴν κατὰ μόνας καὶ τὴ συλλογικὴ ζωὴ. Διατρέχει ὅλο τὸ φάσμα τῆς παλέτας, τὰ χρώματα πλούσια, πικνά, μὲ ἀνεπαίσθητους κυματισμοὺς καὶ ἀτμοσφαιρικά, μετακινουῦνται ἀπὸ τὸ θερμὸ στὸ ψυχρὸ. Οἱ ἐπιφάνειες ποικίλλουν, κάποτε μὲ πικνὴ ὑφή, ἀκόμα καὶ κατάστικτες, συγκατοῦν τὸ φῶς. Σὲ ἄλλα σημεία, σὲ ἄλλα ἔργα, ἡ τοπογραφικὴ σύσταση εἶναι ἀπαλότερη, ἡ κίνηση πρὸς τὰ μέσα. Ἡ Κυριαζῆ σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις διαγράφει τὰ σχήματα καθαρὰ καὶ ἄλλοτε τὰ θολώνει ὥστε νὰ συγχωνεύονται, δουλεύοντας τὰ ὄρια μὲ ἀδρὲς πικνὲς γραμμές, ἀπλώνοντας τὰ χρώματα τὸ ἓνα πάνω στὸ ἄλλο, ἐνῶ τὰ ἐπιδέξια ζωγραφικὰ περάσματα ἐπιβάλλονται γιὰ τὴν καθαρὰ εἰκαστικὴ τους ἀξία καθὼς καὶ γιὰ τὶς φευγαλέες, ζωηρὲς ἀφηγήσεις τους. Ἡ ἴδια ἔχει πεῖ ὅτι ἡ διαδικασία τῆς δουλειᾶς τῆς εἶναι ἀργὴ καὶ μοιλονότι ἡ παρούσα σειρὰ εἶναι σὲ μέτρια κλίμακα, τὸ κάθε ἔργο χρειάστηκε ἀπὸ τρεῖς μῆνες ὡς δύο χρόνια γιὰ νὰ ὀλοκληρωθεῖ.

Ἡ ἀνθρώπινη μορφή καὶ τὸ φόντο συμπλέκονται μεταξὺ τους στενά, κάποτε κλειστοφοβικά, καὶ εἶναι δύσκολο νὰ τὶς ξετυλίξεις, καθὼς οἱ μορφὲς ἀναδύονται ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια καὶ ἐπιστρέφουν σὲ αὐτὴν. Ὁ κόσμος τῆς Κυριαζῆ μοιάζει φανταστικός· ἓνας ὄνειρικὸς χῶρος βυθισμένος, περικλειστος, μὲ τὶς μορφὲς συχνὰ συνωπισμένες, σφιχταγκαλιασμένες, ἂν καὶ κάποιες φαίνονται νὰ παλεύουν νὰ ἀπελευθερωθοῦν, σπὴν προσπάθειά τους νὰ ἀναπνεύσουν, νὰ ἐνωθοῦν μὲ ἄλλες, νὰ τὶς ἀπωθήσουν, νὰ ἀποκτήσουν αὐτόνομη ὑπόσταση. Οἱ διάφορες σάσεις τους ὑποδηλώνουν ἓναν ἀγῶνα τρόπον τινὰ γιὰ ἀποδέσμευση, αὐτοτέλεια, ἀποτίναξη τοῦ οἰκείου.

Οἱ εἰκόνες ποὺ διαγράφονται εἶναι ὀλοκληρωμένες ἀνθρώπινες μορφὲς ἀλλὰ καὶ μέλη τοῦ σώματος, κεφάλι, κορμός, χέρια καὶ πόδια ποὺ μπλέκονται μαζί, ἐνῶ ἡ κλίμακα τῆς φιγούρας μεταβάλλεται ριζικὰ ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο στὸ μικρότερο, κάποιες φορὲς φωλιάζοντας ἢ μίᾳ μέσα σπὴν ἄλλη, στοιχεῖο ἐμβληματικὸ μιᾶς ἀένας ἀλυσίδας τῆς ὑπαρξῆς. Σχεδιασμένες σουρρεαλιστικά, ἀρκετὲς μορφὲς βρῖσκονται συναγμένες μέσα σὲ κοίλα σχή-

ματα που προσομοιάζουν με γυναικείες μητρες ή σάβανα, υπογραμμίζοντας τους προβληματισμούς της Κυριαζή πάνω στη γέννηση και τὸν θάνατο.

Μιά παστὲλ σύνθεση (εἰκ. 4) ἀπεικονίζει ἕνα σκάφος ἄς τὸ ποῦμε, αὐτοσχέδιο ὅμως, πὸν περιέχει φορτίο ἐπιβατῶν καὶ ἄλλων σχημάτων, δύσκολων νὰ ἀναγνωριστοῦν. Ἡ διάταξη τῶν χρωμάτων ἀρχικὰ ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ μιὰ αἴσθηση ζοφερῆς μοίρας, μὲ ζωντανὰ κόκκινα, κίτρινα καὶ πορτοκαλιὰ χρώματα – γρήγορα ὅμως τὸ βαθυγάλανο καὶ πράσινο τῆς θάλασσας διαποτίζει τὴν εἰκόνα, οἱ ἀποχρώσεις σκουραίνουν, προσδίδοντάς της μιὰ πιὸ ἀπειλητικὴ αἴσθηση. Τὸ περιεχόμενο, καὶ αὐτό, διαμηνύει κίνδυνο· ἡ βάρκα, ὄχι ὡς σωτήρια κιβωτός, ὑπερφορτωμένη μὲ περίεργα πλάσματα καὶ ἀντικείμενα νὰ παραμυνεύουν σὲ θολὰ νερὰ πὸν λιμνάζουν στὸ μπροστινὸ μέρος. Ἕνα ἄλλο ἔργο (εἰκ. 5) εἶναι πιὸ συνοπτικὸ ἀλλὰ ἐξίσου αἰνιγματικὸ· μιὰ πλαγιαστὴ μορφὴ ὀδαλίσκης πράσινου χρώματος φαίνεται σὰν ἕνα κουβάρι μορφὲς τυλιγμένες σὲ διαφανὴ μεμβράνη, ἢ ὁποῖα θὰ μπορούσε νὰ εἶναι ἀμνιακὸς σάκος, καὶ ἕνα κεφάλι χωρὶς σῶμα σὲ κοντινὴ ἀπόσταση. Μιὰ ψυχρὴ ἀρχιτεκτονικὴ σύνθεση (εἰκ. 12), ὅπου κυριαρχοῦν γαλαζοπράσινοι καὶ γκριζόλευκοι τόνοι, δείχνει νὰ ἀπεικονίζει σπῆλες ἢ γυμνοὺς κορμούς δέντρων, καὶ ξεχωρίζει γιὰ τὴν κατακόρυφὴ διάταξη τῆς εἰκόνας, ἐνῶ οἱ λιγοστὲς ἀνθρώπινες μορφὲς – ἴσως μιὰ οἰκογένεια – στέκονται ὄρθιες σὲ ἕνα περίσυλο ξέφωτο καὶ τὶς συντροφεύουν σκιὲς ἢ αὔρες. Μιὰ ἄλλὴ εἰκόνα (εἰκ. 15) ἀπεικονίζει ἀπλῶς ἕνα χέρι μὲ ἀντίχειρα ὑπερφυσικὰ μεγάλο ὥστε νὰ μοιάζει περισσότερο μὲ μπράτσο ἢ πόδι· ἢ παραμόρφωση, περίεργα παράφωνη, δημιουργεῖ ἕνα αἴσθημα ἀνησυχίας. Σκληρές, ἄλλοτε στοχαστικὲς καὶ μελαγχολικὲς, στὸ κατῶφλι τῆς συνείδησης, οἱ εἰκόνες αὐτὲς θὰ στοιχειώσουν τὸν ὕπνο σας· δύσκολα θὰ τὶς ξεχάσετε.

LILLY WEI
Κριτικὸς τῆς τέχνης

Μετάφραση Στέλιου Καψωμένου

Till Human Voices Wake Us

Pelagia Kyriazi's recent work, an ongoing, evocative series of colored pastels that she began in 2003 called "Tales of Paradox," continues to probe the human condition and its longings and anxieties, its hopes and fears, its complex, compromised relationships between self and others. Her themes, as usual, are existential, obsessed with destiny, solitude, and the communal. Her palette runs the gamut, the colors rich, dense, subtly modulated, and atmospheric, shifting from warm to cool. The surfaces vary, textured in some areas, even mottled, catching the light. In other sections, other drawings, the topography is smoother, the direction inward. Kyriazi sometimes outlines the shapes clearly, other times she blurs them so that they merge, feathering the marks, layering the colors, the deftly executed, painterly passages compelling for their purely pictorial value as well as for their elusive, portentous narratives. She said that her process is slow and even though the present series is modest in size, each drawing took from three months to two years to complete.

Figure and ground, usually closely, even claustrophobically intertwined, are difficult to unravel as forms emerge from the surface and retreat into it. Kyriazi's world appears apparitional, a dream space that is submerged, enclosed, the figures often crowded together, held fast, although some seem to struggle to extricate themselves, attempting to gain more breathing room, to connect to others, to fight them off, to come into being. Their various postures suggest a kind of struggle for release, for individuality, shrugging off the familiar.

The images delineated are both complete figures and sections of bodies such as heads, torsos, arms and legs jumbled together, the scale of the personae shifting radically within the painting from large to small, sometimes nesting within each other, emblematic of an endless chain of being. Surrealistically drawn, many of the forms are clustered within curved shapes that resemble wombs or shrouds, underscoring Kyriazi's meditations on birth and death.

One pastel (fig. 4) depicts a vessel of sorts, but a makeshift one, containing a cargo of passengers and shapes that are difficult to identify. The color scheme at first belies a sense of doom, with its festive reds, oranges and yellows—but soon the blues and greens of the sea seep into the picture, the hues darkening, making the scene more ominous. The con-

tent, too, signals peril, the boat overloaded, not a reliable ark, with strange creatures and objects in the murky water in the foreground. Another work (fig. 5) is more concise but just as mysterious, a green reclining, odalisque shape that seems a bundle of forms wrapped in a translucent membrane that could be an amniotic sac, a disembodied head hovering nearby. A cool, mostly greenish-blue, grey-white architectonic composition (fig. 12) of what seems to be columns or bare tree trunks differs from the others in its rectilinearity, its few figures —a family?— standing upright in a clearing between the pillars, accompanied by shadows or auras. Another picture (fig. 15) simply depicts a hand, its fingers so preternaturally long, especially the thumb, that they seem more like arms or legs, the distortion strangely dissonant, disquieting. Mordant, at times wistful, liminal, these are images that will haunt your sleep; you won't soon forget them.

LILLY WEI
Art critic

8

9

10

11

ΗΧΟΣ ΤΗΣ ΒΡΟΧΗΣ

ΕΝΑΣ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ.

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ.

ΝΕΚΡΟΜΑΝΤΕΙΟ.

ΕΝΑ ΒΙΝΤΕΟ ΠΡΟΒΑΛΛΕΤΑΙ ΣΕ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ./

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΠΟΥ ΕΙΔΑ:

ΒΡΑΔΥ. ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΝΟΣ ΣΠΙΤΙΟΥ. ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ.
ΓΙΑΣΕΜΙ. ΜΠΟΥΚΑΜΒΙΛΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΙΧΟ. ΜΙΑ ΑΡΑΧΗΝΗ
ΜΕ ΚΟΚΚΙΝΑ ΠΟΔΙΑ ΜΠΑΙΝΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΣΤΟ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ. Η ΜΗΤΕΡΑ ΜΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΙΑΝΕΙ
ΣΤΟ ΧΕΡΙ ΤΗΣ. ΤΗΣ ΛΕΩ «ΠΡΟΣΕΧΕ». ΔΕΝ ΤΗΝ ΦΟΒΙΖΕΙ-
ΚΑΙ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΣΑ, ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΧΑΜΗΛΟ ΦΩΣ.

ΑΝΟΙΓΩ ΠΟΡΤΕΣ ΜΑΥΡΕΣ-ΓΚΡΙΖΕΣ ΣΙΔΕΡΕΝΙΕΣ

ΚΟΙΤΑΖΩ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΛΕΙΝΩ ΜΕ ΦΟΒΟ.

ΕΧΟΥΝΕ ΔΙΑΔΡΟΜΟΥΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥΣ. ΟΙ ΤΟΙΧΟΙ ΕΙΝΑΙ

ΧΩΜΑΤΙΝΟΙ ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΑΘΥΡΟ.

ΑΝΟΙΓΩ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΟΡΤΑ ΚΑΙ ΜΠΑΙΝΩ

ΜΕΣΑ. ΕΙΝΑΙ ΕΝΑΣ ΧΩΡΟΣ ΜΑΚΡΟΣΤΕΝΟΣ

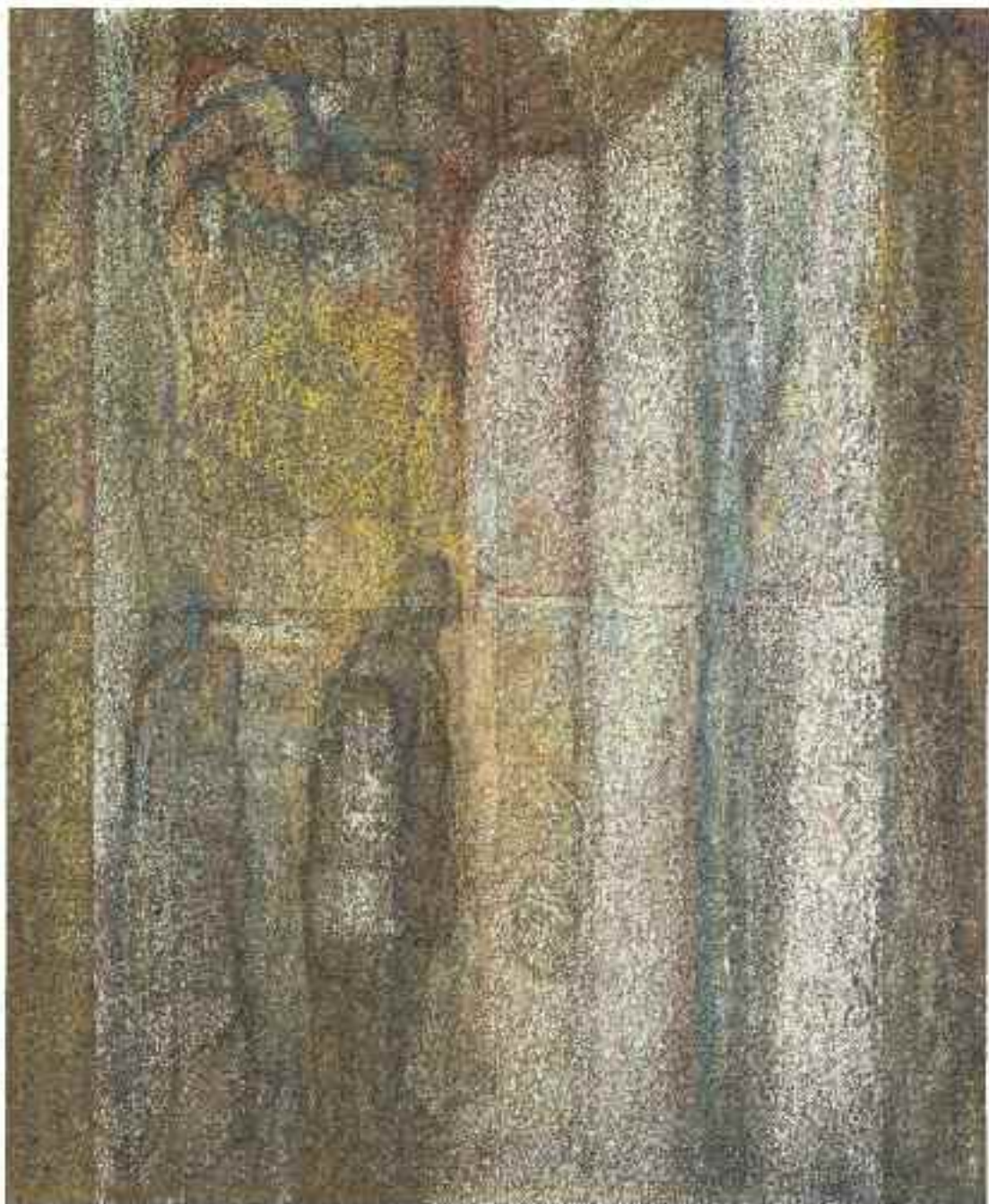
ΣΑΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. ΟΙ ΤΟΙΧΟΙ ΕΙΝΑΙ ΧΩΜΑΤΙΝΟΙ

ΚΑΙ ΑΓΑΛΜΑΤΑ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΟΡΟΦΗ, ΑΠΟ ΧΩΜΑ.

ΝΙΩΘΩ ΔΕΟΣ, ΤΡΟΜΟ. ΦΩΝΑΖΩ «ΜΗΤΕΡΑ» καὶ ξυπνάω./

ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ./

Π.Κ., 1993

THE SOUND OF RAIN

AN IMAGINARY SPACE
CREATING AN IMAGINARY SPACE
THE ORACLE OF THE DEAD.

VIDEO PROJECTION ON A SURFACE./

THE DREAM I SAW:
EVENING. THE EXTERIOR OF A HOUSE. FLOWERS.
JASMINE, BOUGAINVILLEAS ON THE WALL. A SPIDER
WITH RED LEGS GETS INSIDE THE HOUSE.
MY MOTHER COMES AND TAKES IT IN HER HAND.
“BE CAREFUL”, I SAY. IT DOESN'T SCARE HER,
AND SHE WALKS FURTHER IN, WHERE THERE IS A DIM LIGHT.
I OPEN SOME BLACK AND GREY IRON DOORS,
PEER INSIDE AND CLOSE THEM AGAIN WITH FEAR. BEHIND THEM
ARE NARROW CORRIDORS. THE WALLS ARE
EARTHEN AND WINDOWLESS.
I OPEN THE LAST DOOR AND WALK IN.
IT IS AN OBLONG SPACE LIKE A CHURCH.
THE WALLS ARE MADE OF EARTH,
AND THERE ARE STATUES ON THE CEILING.
I FEEL AWE AND TERROR. “MOTHER!”, I CRY OUT — and then I wake up./
THAT'S IT./

P. K., 1993

Translated by Tony Moser

16

17

18

19

BIOGRAPHICAL NOTE

Pelagia Kyriazi was born in Athens, Greece, her origin from Lesvos Island. She received her MFA in painting and ceramics at the Athens School of Fine Arts in the studios of Yannis Moralis and Demosthenis Kokkinidis. In 1993, she was awarded a Fulbright grant to collaborate with the artist Vassilis Lambrinos in his studio in New York City. The new artistic environment of New York gave her the opportunity to experiment with digital art as well as printmaking. Her interest in digital media has led her to create a significant body of digital works entitled *Final Domicile* (1999), *the Dormant* (1997), *Tyranny of Light* (2002), a video combining animated photography, poetry of C.P. Cavafy and music, as well as a series of prints on industrial materials with the title *Sandworks* (2007).

In 2009 she published a limited edition artist's book with her own text and design with the title *VIA*: on the occasion of the homonymous exhibition at the National Bank of Greece Cultural Foundation. Kyriazi has had numerous solo exhibitions in Athens with Ileana Tounta Contemporary Art Center, Athens Gallery, Galerie 3, and the American College of Greece and in New York at the A.S. Onassis Cultural Center, Tenri Cultural Institute and in 2005 at The New York Public Library during the Hellenic Festival organized by the Stavros Niarchos Foundation. The artist has also lectured on her work at the School of Fine Arts, Athens, and on the occasion of her exhibitions at the American College of Greece and at the New York Public Library.

Her latest participations in group shows in New York include the Centre for Book Arts, the Visual AIDS Postcards in Cheims & Read and Kouros Gallery and previously twice at the International Print Center (New Prints 2002/autumn and 2009/Winter exhibition), the Tenri Cultural Institute, the Rosenberg + Kaufman Fine Art and the Unit B Gallery, Chicago. In Greece, her work was recently featured in the Frissiras Museum-European Painting Athens while previous participations include the House of Cyprus in Athens, the Melina Merkouri Cultural Center and the State Museum of Thessaloniki.

Her works have also been featured at the Kunsthalle Berlin in Germany, the 6th International Biennial of Drawing and Graphic Arts at the Museum of Győr in Hungary and three times in the International Art Fair ART ATHINA.

Works by Pelagia Kyriazi are in the permanent collections of the Greek Ministry of Culture, The Cultural Foundation of National Bank, the Fryssiras Museum, the Municipal Gallery of Rhodes and the American College of Greece, among other private and public collections.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ἡ Πελαγία Κυριαζή, με καταγωγή ἀπὸ τὴ Λέσβο, γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα. Σπουδὲς στὴ ζωγραφικὴ μὲ τοὺς Μόραλη καὶ Κοκκινίδη καὶ κεραμικὴ στὴν ΑΣΚΤ. Τὸ 1993 πῆγε στὴ Νέα Ὑόρκη, με υποτροφία Fulbright, ὅπου συνεργάστηκε με τὸν Βασίλη Λαμπρινό. Μὲ ἔναυσμα τὸ καλλιτεχνικὸ περιβάλλον τῆς Νέας Ὑόρκης, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ ζωγραφικὴ, τὸ σχέδιο καὶ τὴ χαρακτηριστικὴ, τὸ ἐνδιαφέρον της γιὰ τὰ ψηφιακὰ μέσα τὴν ὀδήγησε στὴ δημιουργία τριῶν ἐνοτήτων με τίτλο «Κοιμωμένη» (1997), «Ὅριστικὴ διαμονή» (1999) καὶ «Tyranny of Light» (2002) με τὴ χρῆση ψηφιακῆς φωτογραφίας, βίντεο, ποίησης καὶ μουσικῆς.

Χαρακτικὰ ἔργα της διακρίθηκαν δύο φορές σὲ διαγωνισμό στὸ Διεθνὲς Κέντρο Χαρακτικῆς καὶ παρουσιάστηκαν στὴν ἔκθεση New Prints 2002 καὶ New Prints 2009/Winter στὸ Διεθνὲς Κέντρο Χαρακτικῆς στὴ Νέα Ὑόρκη καὶ τὸ Σικάγο.

Ἔργα της ἔχουν ἐπίσης ἐκτεθεῖ ὡς συμμετοχὴ τῆς Ἑλλάδας στὸ Kunsthalle Berlin καὶ στὴν 6η International Biennial of Drawing and Graphic Arts στὸ Μουσεῖο τοῦ Gyur στὴν Οὐγγαρία.

Ἔχει συμμετάσχει στὴ Διεθνή Ἐκθεση Art Athina τρεῖς φορές.

Ἔχει παρουσιάσει τὴ δουλειά της σὲ 10 ἀτομικὲς ἐκθέσεις στὸ Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ἰλεάνα Τούντα, στὸ AS Onassis Cultural Center καὶ στὸ Tenri Cultural Institute στὴ Νέα Ὑόρκη, στὴν Αἴθουσα Τέχνης Ἀθηνῶν, στὴν Γκαλερί 3, στὴν Γκαλερί ἜΩρα, στὸ Ἀμερικανικὸ Κολλέγιο Ἑλλάδας, στὴ New York Public Library στὸ πλαίσιο τοῦ Ἑλληνικοῦ Φεστιβάλ ποὺ διοργάνωσε τὸ Ἴδρυμα Σταῦρος Νιάρχος καὶ πρόσφατα στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος τῆς Ἑθνικῆς Τράπεζας στὴν Ἀθήνα, ὅπου παράλληλα με τὴν ἔκθεση ἐξέδωσε σὲ περιορισμένη ἔκδοση χειροποίητη ἓνα βιβλίο με τίτλο *VIA*:

Ἔχει δώσει ὁμιλία γιὰ τὴ δουλειά της στὸ πλαίσιο ἐκθέσεων της στὴ New York Public Library, στὸ Ἀμερικανικὸ Κολλέγιο Ἑλλάδας, καὶ στὴ Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν Ἀθήνας προσκεκλημένη ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Δ. Σακελλίωνα.

Ἔχει ἐπίσης παρουσιάσει τὴ δουλειά της σὲ πολλὲς ὁμαδικὲς ἐκθέσεις στὴ Νέα Ὑόρκη, ὅπως στὴν Kouros Gallery, Rosenberg + Kaufman Fine Art, στὸ Tenri Cultural Institute στὴ Νέα Ὑόρκη καὶ στὴν Ἑλλάδα, στὸ Σπίτι τῆς Κύπρου, στὸ Πολιτιστικὸ Κέντρο Μελίνα Μερκούρη, στὸ Μουσεῖο Φρουσίρα καὶ στὸ Κρατικὸ Μουσεῖο Σύγχρονης Τέχνης τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἔργα της βρίσκονται σὲ ἰδιωτικὲς καὶ δημόσιες συλλογές.

